

Ad Corinthios II

pseudo aplos officij sui dignitatē tuef: 7 no
 ui testamēti ministros: tāto anteire grā ostē
 dit q̄to euāgelij ē lege p̄stanti? Immozaf
 etiā i causa illa plurimū quā breuiter in pri
 ma p̄tigerat vt p̄mp̄o ac libenti aīo necessa
 ria p̄sentis vite nō h̄ntib⁹ largiāf: 7 vtilita
 tem sp̄ualis cōmerci cōmutet p̄ntia cū futu
 ris: atq; abūdantia sua sc̄toꝝ inopiam sup
 pleat: vt vicissim eoz inopia sc̄toꝝ abūdan
 tia supleat. In finē repetit qd̄ supius p̄tra
 pseudo aplos egerat 7 iactationem eoz p̄di
 cationesq; de se gliosas vel collata antiqui
 tate generis vel catalogo iniuriarū ac peri
 culoz suoz euacuat: dicitq; eos operarios
 subdolos qui ad imitationem sathane trās
 figurentur in aplos christi: sub p̄dicationis
 spe: lucra pecuniaria queq; sectantes.

Incipit argumentum.

Post actam a corinthijs penitētī
 am cōsolatoriā scribit eis eplam
 apostolus a troade per titum: et
 collaudans eos: hortatur ad me
 liora: cōtristatos q̄dem eos: sed emendatos
 ostendens.

Explicit argumentum. Incipit capitulatio

eplē sc̄de ad corinthios: cui⁹ sūt. xiiij. capla.
Quod corinthios beniuolētia p̄ su
 as tribulatiōes ad excitādū attentio
 nem: 7 excusat se de promissione eis
 facta.

- I
- II
- III
- III
- V
- VI
- VII
- VIII
- IX
- X

Ponit duplex causa q̄re ap̄ls nō venerit co
 rinthum: scilicet ne p̄tristaret: 7 alibi maiore
 fructū faceret: que fructū deinde ostendit: a
 quo falsos p̄phetas excludit.

Ostēdit ap̄ls se cōmendatiōe hoim nō indi
 gere nec eā q̄rere: atq; recōmēdat ministros
 ecclesie christi q̄tum ad officij dignitatem: 7
 q̄tum ad cognitionis excellentiam.

Cōmendat ap̄ls mysterium noui testamen
 ti 7 q̄tum ad opationem boni: 7 q̄tum ad
 tolerantiam mali.

Agit de p̄mio iustoz ap̄lus ac ei⁹ desiderio
 atq; debita ad ipsum preparatione ac causa
 vtriusq;.

Hortat ad bonū corinthios ap̄ls in futuro
 agēdū q̄tū ad exteriorē p̄uersationē: iterio
 rem deuotionē: ac infidelij vitationem.

Proditio vtilis apli p̄mittit: atq; corinthij
 de p̄teritis bonis cōmendant.

Ad elemosynā in hierlm mittendā corinthi
 os hortat ap̄ls. Et agit de collectorib⁹ hui⁹
 elemosyne.

Ap̄ls suspiciōe excludēs docet elemosynā
 esse dandā velociter: abūdanter 7 hilariter.

Excusat se ap̄ls de sibi false impositis per fa
 cti euidentiam: ac p̄rationē 7 exempla.

Ap̄ls suā ponit cōmendatiōem p̄mittendo
 rationē cōmendationis ex suis opib⁹ ac ma
 lis perpessis.

Recōmēdat se ap̄ls ex diuinis reuelatiōib⁹
 7 ponit ibi remediū p̄tra piculū supbie: 7 se
 ipsū excusat: ponēs bñficia corinthijs ip̄sa
Cituperat ap̄ls adherentes p̄phetis falsis
 cōmendādo p̄sistētes i vera doctrina. Et fi
 naliter ponit salutatio.

Explicit registrū. Incipit epistola Pauli ad Corinthios sc̄da. Ca. I

Paul⁹ aposto

lus x̄pi iesu p̄ volūtate dei 7 ti
 morthe frater ecclesie dei q̄ est co
 rinthi cū oib⁹ sancti qui sunt in
 vniūsa achata. **G**ra vob 7 pax a deo patre
 n̄ro 7 d̄no iesu x̄po **B**ñdicit⁹ de⁹ 7 p̄ d̄ni n̄ri
 iesu x̄pi: pater misericordiaz 7 de⁹ toti⁹ p̄so
 lationis: qui p̄solat nos in oī tribulatione no
 stra: vt possimus 7 ipsi p̄solari eos qui in oī
 p̄ssura sūt p̄ exhortationē q̄ exhortamur: et
 ipsi a deo: qm̄ sic abūdant passiōes x̄pi i no
 bis: ita 7 p̄ x̄pm abundat cōsolatio n̄ra. **S**i
 ue aut tribulamur p̄ v̄ra exhortatiōe 7 salu
 te: siue p̄solamur p̄ v̄ra p̄solatione siue ex
 hortamur p̄ v̄ra exhortatiōe 7 salute q̄ opa
 tur toleratiā earūde passiōnū q̄s 7 nos pati
 mur vt spes n̄ra firma sit p̄ vob: sciētes qm̄
 sicut focij passiōnū estis: sic eritis 7 p̄solatio
 nis. **N**ō enī volum⁹ ignorare vos fratres d̄
 tribulatiōe n̄ra que facta ē in asia: qm̄ supra
 modū grauati sum⁹ supra virtutē: ita vt tede
 ret nos etiā viuere. **S**z ipsi in nobis ipsi re
 sponsū mortis habuim⁹: vt nō sim⁹ fidētes
 i nobis: s̄ i deo q̄ suscitāt mortuos: q̄ detan
 tis piculis nos eripuit 7 eruit: in que spera
 mus: qm̄ 7 adhuc eripiet: adiunātib⁹ vob i
 oratiōe p̄ nob: vt ex multaz p̄sonis facerū
 ei⁹ q̄ in nob est donationis: p̄ multos gratie
 agant p̄ nob. **N**ā glā n̄ra hec ē testimoniū
 p̄sciētie nostre: q̄ i simplicitate cordis 7 sin
 ceritate dei 7 nō in sapiētia carnali: s̄ in grā
 dei p̄uersati sum⁹ in hoc mūdo abūdantius
 aut ad vos. **N**ō enim alia scribimus vobis
 q̄ q̄ legistis 7 cognouistis. **S**pero aut q; v̄s
 q; in finem cognoscetis: sicut 7 cognouistis
 nos ex parte: q; gloria vestra sumus: sicut 7
 vos nostra: i die d̄ni n̄ri iesu x̄pi. **E**t hac cō
 fidentia volui prius venire ad vos vt secun
 dam gratiā haberetis: 7 p̄ vos trāsire in ma
 cedoniā: 7 iterū a macedoniā venire ad vos
 7 a vobis deduci in iudeā. **C**ū ergo hoc vo
 luissē nunqd̄ leuitate vsus sum: **A**ut que
 cogito s̄m carnē cogito: vt sit apud me est 7
 nō: **F**idelis aut de⁹: q; s̄mo noster qui fuit

- XI
- XII
- XIII
- A
- B
- C
- D

Ad Corinthios II

apud vos: nō est in illo: est r nō: s̄ est in illo est. **D**ei em̄ fili⁹ iesus x̄ps q̄ in vob p nos p̄dicat⁹ ē: p me ⁊ siluanū ⁊ timotheū: nō fuit in illo ē ⁊ nō: s̄ est in illo fuit. **Q**uotq̄ em̄ p̄missiōes dei sūt: i illo ē. **I**deo ⁊ p ipsū amen deo ad glām v̄faz. **Q**ui aut̄ p̄firmat nos vobiscū in x̄po: ⁊ q̄ v̄xit nos de⁹: ⁊ q̄ signauit nos ⁊ dedit pign⁹ spūs in cordib⁹ nr̄is. **E**go aut̄ testē deū inuoco in aiām meā q̄ parcēs vobis non veni vltra corinthū: nō q̄ domi namur fidei v̄re: s̄ adiutores sumus gaudi⁹ vestri. **N**ā fide stas. **I**

A **S**icut aut̄ hoc ip̄m apud me: ne iterū in tristitia venirē ad vos. **S**i em̄ ego p̄tristat vos: ⁊ quis ē qui me letificet nisi qui p̄tristat ex me? **E**t hoc ip̄m scripsi vob v̄t nō cū venero tristitiā sup tristitiā habeā de quib⁹ oportuerat me gaudere: p̄fides in oib⁹ vob: q̄ meū gaudiū oim v̄m est. **N**ā ex multa tribulatiōe ⁊ angustia cordis scripsi vob p̄ multas lachrymas: nō v̄t p̄tristeminī: s̄ v̄t sciat quā charitatē habeā abundanti⁹ i vobis. **S**i q̄s aut̄ p̄tristauit me: nō me p̄tristauit: s̄ ex pte v̄t nō onerē oēs vos. **S**ufficit illi qui eiusmodi ē obiurgatio hec q̄ sit a pl̄ib⁹: ita v̄t ecōtrario magis donec et p̄olemi: ne forte abundantiōri tristitia abso-beat qui eiusmodi est. **P**ropter qd̄ obsecro vob: v̄t p̄firmetis i illū charitatē. **I**deo em̄ ⁊ scripsi vob v̄t cognoscā exp̄imētū v̄m: an i oib⁹ obediētes sitis. **C**ui aut̄ aliqd̄ donasti ⁊ ego. **N**ā ⁊ ego qd̄ donavi si quid donavi p̄t vos i p̄sona x̄pi: v̄t nō circūueniamur a sathana. **N**on em̄ ignoram⁹ cogitationes ei⁹. **C**ū venissem aut̄ troadē p̄pter euāgelīū x̄pi: ⁊ ostiū mihi aptū eēt in dño: nō habui requiē spūi meo eo q̄ nō inuenerim tutū fr̄em meū: s̄ valefaciēs eis: p̄fect⁹ sū i macedoniā. **D**eo autē gr̄as q̄ semp̄ triūphat nos in x̄po iesu ⁊ odorē noticie sue māifestat p nos oī loco: q̄ x̄pi bon⁹ odor sum⁹: deo in his q̄ salui sūt: ⁊ i his q̄ pereūt. **A**lijs quidē odor mortis i mortē: alijs aut̄ odor vite i vitā. **E**t ad hec q̄s tā idone⁹: **N**on em̄ sum⁹ sic pl̄mi adulterātes verbū dei: s̄ ex sinceritate sicut ex deo corā deo in x̄po loquimur. **I**

A **I**ncipim⁹ itē nosmetipsos cōmendare. **A**ut nunquid egem⁹ sicut qui dam cōmēdatiōis epl̄is ad vos aut ex vobis? **E**pistola nr̄a vos estis sc̄pta i cordibus nr̄is: q̄ sc̄if ⁊ legif ab oib⁹ hoib⁹: manifestati qm̄ epl̄a estis x̄pi ministrata a nobis ⁊ sc̄pta nō atramento s̄ spū dei viui: nō in tabulis lapideis: s̄ i tabulis cordis carna lib⁹. **F**iduciā aut̄ talē habem⁹ p̄ x̄pm ad deum nō q̄ sufficiētes simus cogitare aliquid

a nobis q̄si ex nobis: s̄ sufficiētia nr̄a ex deo est. **Q**ui ⁊ idoneos nos fecit ministros noui testamēti nō l̄ra: sed spū. **L**ittera em̄ occidit spūs aut̄ viuificat. **E**t si ministratio mortis tr̄is deformata in lapidib⁹: fuit in glā ita v̄t nō possent intendere filij israhel in faciē moy-si p̄pter glām vult⁹ ei⁹ q̄ euacuaf: quō non magis ministratio spūs erit in glā. **N**am si ministratio dñatiōis in glā ē: multo magis abūdat mistertū iusticie i glā. **N**ā nec glōrificatū est qd̄ claruit i hac pte: p̄pter excellētem glām. **S**i em̄ qd̄ euacuaf p̄ glāz ē: multo magis qd̄ manet in glā est. **H**abētes igit̄ talē sp̄e multa fiducia v̄timur. **E**t nō sic moy-ses ponebat velamē sup faciē suā v̄t nō intēderent filij israhel in faciē ei⁹ qd̄ euacuatur: s̄ obtusi sūt sensus eoz. **U**sq̄ in hodiernū diē idipsum velamē in lectōe veteris testamēti manet nō reuclatū: qd̄ in christo euacuaf: s̄ vsq̄ i hodiernū diē cū legif moyses: velamen positū est sup cor eoz. **C**um autē p̄uersus fuerit ad deū: auferet velamē. **D**ñs autem spūs est. **U**bi aut̄ spūs dñi ibi libertas. **N**os v̄o oēs reuclata faciē glām dñi specularē: in eādē imaginē trāsformamur a claritate in claritatē tanq̄ a dñi spū. **I**

I **D**eo habētes hanc am̄inistrationē iuxta qd̄ misericordiā p̄secuti sum⁹: nō deficim⁹ s̄ abdicam⁹ occulta decoris: nō ābulātes in astutia: neq̄ adultē rātes v̄bum dei: s̄ in manifestatiōe vitatis cōmendātes nosmetipsos ad oēm p̄scientiā hoim coram deo. **E**t si etiam opertū est euāgelium nostrū: in his qui pereūt est optū in quib⁹ deus hui⁹ seculi excecavit mentes in fidelitū: v̄t non fulgeat illuminatio euāgelij glōrie x̄pi: q̄ est imago dei. **N**on em̄ nosmetipsos predicamus: sed iesum christum dñm nr̄m. **N**os aut̄ seruos v̄ros p̄ iesum: qm̄ de⁹ qui dixit de tenebris lucē splendescere: ip̄e il luxit in cordib⁹ nr̄is ad illuminationē scientie claritatis dei in faciē x̄pi iesu. **H**abemus aut̄ thesaurū istū in vasis fictilib⁹ v̄t sublimitas sit virtutis dei: ⁊ nō ex nobis. **I**n oib⁹ tribulationem patimur: s̄ nō angustiamur. **A**poriamur sed nō destituimur. **P**ersecutionē patimur s̄ nō derelinquimur. **H**umiliamur s̄ nō p̄fundimur. **D**eliciamur s̄ nō perimus. **S**emp̄ mortificationē iesu christi in corpe nr̄o circūferētes: v̄t ⁊ vita iesu manifestetur in corporibus nr̄is. **S**emper enī nos qui viuimus in mortē tradimur p̄pter iesum: v̄t ⁊ vita iesu manifestetur in carne nostra mortali. **E**rgo mors i nobis operatur: vita autem in vobis. **H**abentes autem eundem spiritū fidei sicut scriptū est **I**credidi **P**s. us.

Deb. 4. d.

tribulatiōe v̄ra. **M**ā r̄ cū venissem⁹ in mace-
doniā nullā requiē habuīt caro n̄ra: s̄ omnē
tribulationē passi sum⁹. **F**oris pugne int̄: ti-
mores. **S**z q̄ solat̄ hūiles: solat⁹ ē nos de
us i aduētū titi. **N**ō solū aut̄ i aduētū ei⁹: s̄
etiā in solatiōe q̄ solat⁹ ē in vob referens
nob v̄m desiderū vestrū fletū: v̄m emu-
lationē p me: ita vt maḡ gauderē. **Q**m̄ r̄ si
tristatū vos in eplā nō mepenitet. **E**t si pe-
niteret vidēs q̄ eplā illa r̄ si ad horā vos cō-
tristatū: nūc gaudeo: non qz tristati estis.
s̄ qz tristati estis ad penitentiā. **C**ōtristati
em̄ est̄ s̄m deū vt i nullo detrimētū patiam̄
ex nob. **Q**ue em̄ s̄m deū tristitia ē peniten-
tia in salutē stabilē opaf: seculi aut̄ tristitia
mortē opaf. **E**cce em̄ h̄ ip̄m s̄m deū tristita-
ri vos: q̄ntā in vob opaf sollicitudinē: s̄ de-
fensionē. s̄ indignationē. s̄ timorem. s̄ desi-
deriū. s̄ emulationē. s̄ vindictā. **I**n oib⁹ ex-
hibuistis vos incontaminatos esse negocio
Igit̄ r̄ si scripsi vob: nō ppter eū q̄ fecit in-
iuriā: nec ppter eū q̄ passus ē: s̄ ad manife-
standā sollicitudinē nostrā quā habem⁹ pro
vob corā deo. **I**deo solati sum⁹. **I**n solati-
one aut̄ n̄ra abūdanti⁹ maḡ gauisi sum⁹ su-
per gaudio titi: qz refect⁹ est sp̄s ei⁹ ab oib⁹
vobis. **E**t si qd̄ apud illū d̄ vob gloriat⁹ suz
nō sū p̄sulū: s̄ sic oia vobis in v̄itate locu-
ti sum⁹: ita r̄ gloriatio n̄ra q̄ fuit ad titū ve-
ritas facta ē. **E**t viscera ei⁹ abūdanti⁹ i vob
sūt: reminiscētis oim̄ v̄m obedientiā: quō
cū timore r̄ tremore excepistis illū. **G**audeo
q̄ in oib⁹ p̄sido in vobis. **VIII**

Nam aut̄ facim⁹ vobis fr̄es gratiā
dei q̄ data est in ecclesijs macedonie
r̄ q̄ i multo exp̄mēto tribulatiōis abūdanti-
tia gaudiū ip̄oz fuit: r̄ altissima paupertas eo-
rū abūdauit in diuitias simplicitatis eozū.
Quia s̄m v̄tutē testimoniū illis reddo r̄ su-
pra v̄tutē volūtarij fuerūt: cū multa exhor-
tatione obsecrātes nos grām r̄ coicationem
mysterij qd̄ sit i sc̄tōs. **E**t nō sicut sperauim⁹
s̄ semetip̄os dederunt: primum d̄no. deinde
nob p volūtate dei: ita vt rogarem⁹ titū vt
quēadmodū cepit ita r̄ pficiat in vobis etiā
gratiā istā. **S**z sicut in oib⁹ abūdatis fide et
s̄mone r̄ scia: r̄ oi sollicitudie: insup r̄ cha-
ritate vestrā in nos: vt r̄ i hac grā abūdetis
Nō q̄si imperās dico: s̄ p aliorū sollicitudi-
nē etiā v̄re charitatis ingeniū bonū cōpro-
bās. **S**citis em̄ gratiā d̄ni n̄ri iesu x̄pi: qm̄
ppter vos egen⁹ fact⁹ ē cū eēt diues: vt illi⁹
inopia vos diuites essetis. **E**t p̄siliū i h̄ do.
Hoc em̄ vob v̄tile ē: q̄ nō solū facere s̄ r̄ vel-
le cepist̄ ab āno p̄ore. **N**ūc v̄o r̄ facto pficite
vt quēadmodū p̄mpt⁹ ē anim⁹ volūtati: ita

sit r̄ pficiēdi ex eo qd̄ habet. **S**i em̄ volūtas
p̄mpta ē: s̄m id qd̄ h̄z: accepta ē: non s̄m id
qd̄ nō h̄z. **N**ō em̄ vt alijs sit remissio: vob at̄
tribulatio: s̄ ex eq̄litate in p̄sente tpe: vestrā
abūdantia illoz inopiā supleat: vt r̄ illoz
abūdantia illoz inopie sit suplemētū: vt fiat
eq̄litas sicut sc̄ptū ē. **Q**ui multū nō abunda-
uit: r̄ q̄ modicū nō minorauit. **G**ras at̄ ago
deo q̄ dedit eādē sollicitudinē p vob in cor-
de titi: qm̄ exhortationē qd̄ suscepit: s̄ cum
sollicitior eēt sua volūtate p̄fect⁹ est ad vos.
Avisim⁹ etiā cū illo fratre n̄m: cui⁹ laus est
i euāgelio p oēs ecclesias. **N**ō solū aut̄: s̄ r̄ oī-
dinar⁹ ē ab eccl̄ijs comes pegrinatiōis n̄re i
hac grām q̄ ministrat a nob ad d̄ni gl̄iam: r̄
destinata volūtate n̄raz. **D**euitates h̄: ne q̄s
nos vituget i hac plenitudine q̄ ministrat a no-
bis i d̄ni gl̄iam. **P**rouidem⁹ em̄ bona: nō so-
lū corā deo: s̄ etiā corā hoib⁹. **A**visim⁹ aut̄
cū illis fr̄em n̄m quē pbauim⁹ i mult⁹ sepe
sollicitū eē: nūc aut̄ multo sollicitiorē: p̄sidi-
tia multa i vos: siue p tito q̄ est soci⁹ me⁹: et
i vobis adiutor: siue fr̄es n̄ri apli ecclesiāz
gl̄ie x̄pi. **O**stensionē q̄ q̄ est charitatis v̄re et
n̄re gl̄ie p vob i illos oīdite i facie eccl̄iarū.

Nam de misterio qd̄ sit i sc̄tōs **IX**
ex abūdanti est mihi scribere vobis
Scio em̄ p̄mptū animū v̄m p q̄ de
vobis gl̄ior apud macedones qm̄ r̄ achaia
parata ē ab anno p̄terito: r̄ vestrā emulatio
puocauit pl̄imos. **A**visim⁹ autē fratres: vt
ne qd̄ gloriāmur de vobis euacuetur in hac
pte: vt quēadmodū dixi parati sitis: ne cuz
venerint macedones mecū: r̄ inuenerit vos
imparatos: erubescamus nos vt nō dicam⁹
vos in hac substātia. **N**ecessariū ergo existi-
maui: rogare fr̄es vt p̄ueniāt ad vos: r̄ p̄pa-
rent repromissam b̄ndictionē hanc paratam
esse: sic quasi b̄ndictionē nō quasi auarici-
am. **H**oc autem dico. **Q**ui p̄cesminat par-
ce r̄ metet: r̄ qui seminat in b̄ndictionibus
de b̄ndictionibus r̄ metet. **U**nusquisqz put
destinavit in corde suo nō ex tristitia aut ex
necessitate. **H**ilarem em̄ datorē diligit de⁹.
Potens est aut̄ deus omnē gratiā abūdare
facere in vobis vt in oibus semp omnē suffi-
cientiā habētes abūdetis in oē opus bonū
sicut scriptū est. **D**ispersit dedit paupib⁹ iu-
sticia ei⁹ manet in seculū secl̄i. **Q**ui aut̄ ami-
nistrat semē semināti: r̄ panē ad māducādū
p̄stabit. **E**t multiplicabit semen vestrū: et
augebit incrementa frugū iusticie vestre: vt
in omnibus locupletati abūdetis i oēm sim-
plicitatem: q̄ opaf p nos gratiarū actionem
deo. **Q**m̄ ministeriū hui⁹ officij nō solū sup-
plet ea q̄ desunt sancti: s̄ etiā abūdat p mul-

De. 2. c.
Jac. 5. c.

Ab. 10. c.
Jac. 1. a.

Ab. 12. b.

Pto. 12.
1. Cor. 15. b.
Gal. 5. b.
Diere. 12.
Ecl. 35.

Ps. 111.

tas gratiarum actiones in domino per probationem misterij huius glificantes deum in obedientia confessionis vestre in euangelio christi et simplicitate coactionis vestre in illos: et in omnibus: et in ipsorum obsecratione pro vobis: desiderantium vos propter eminentem gratiam dei in vobis. Gratias ago deo super inenarrabili dono eius.

Ipsae autem ego paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam christi: quod in facie quidem humilis sum iter vos: absens autem confido in vobis. Rogo autem vos ne presens audeam per eam confidentiam quam existimo: audere in quodam: quod arbitrarer nos tanquam secundum carnem ambulamus. In carne enim ambulantes: non tamen secundum carnem militamus. Nam arma militie nostre non carnalia sunt: sed potentia deo ad destructionem motivationum et filia destruentes et omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei: et in captiuitate redigentes omnem intellectum in obsequium christi: et in promptu habentes vlcisci omnem in obedientiam: cum impleta fuerit vestra obedientia. Que secundum faciem sunt videte. Si quis confidit christi esse se cogitet iterum apud se: quod sicut et ipse christus est ita et nos. Nam et si amplius aliquid gloria: tus fuero de parte nostra quam dedit nobis dominus in edificationem et non in destructionem vestram: non erubescam. Et autem non existimet tanquam terrere vos per epistolas: quam quidem epistole iniquitum graues sunt et fortes: presentia autem corporis infirma: et primo contemptibilis hoc cogitet qui eiusmodi est: quia quales sumus verbo per epistolas absentes: tales et presentes in facto. Non enim audeamus inferere aut comparare nos quibusdam: quod seipsum commendat: sed ipsi in nobis nosmetipsos metientes: et comparantes nosmetipsos nobis. Nos autem non in inmensum gloriamur: sed secundum mensuram regule quam mensus est nobis de mensuram pertingendi usque ad vos. Non enim quasi non pertingentes ad vos superextendimus nos. Usque ad vos enim peruenimus in euangelio christi: non in insum gloriantes in alienis laboribus. Spem autem habentes crescentis fidei vestre in vobis magnificari secundum regulam nostram in abundantia: etiam in illa quam ultra vos sunt euangelizare non in aliena regula in his que preparata sunt gloriari. Qui autem gloriatur in domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat ille probatur: sed quem deus commendat.

Eph. 4. a. Apoc. 21. c.

1. Cor. 1. d. Diere. 9.

Una sustineretis modicum. Quis sustineretis modicum? et supportate me: et emulor enim vos dei emulacione despodi enim vos vni viro virginem castam exhibere christo. Timeo autem ne sicut serpens seduxit euam astutia sua: ita corrumpant sensus vestri et excidat a simplicitate que est in christo iesu. Nam si is qui venit alium christum predicat quem non predicauimus: aut alium spiritum accipitis quem non accepistis

aut aliud euangelium quod non recepistis recte patere mini. Existimo enim nihil me minus fecisse a magnis apostolis. Nam et si imperitum fuero: sed non scia. In omnibus autem manifestus sum vobis. Aut nunquam peccatum feci meipsum humilians: ut vos exaltemini. Quia gratis euangelium dei euangelizauimus vobis alias ecclesias expoliatus accipiens stipendium ad ministerium vestrum cum essem apud vos et egerem: nulli onerosus fui. Nam quod mihi deerat suppleuerunt fratres qui venerunt a macedonia et in omnibus sine onere me vobis seruaui: et seruabo. Est veritas christi in me: quam hec gloriatio non infringet in me in regionibus achae. Quare? Quia non diligo vos. Deo scit. Quod autem facio: et faciam: ut amputem occasionem corporis quam volunt occasionem ut in qua gloriatur: ites inueniant sicut et nos. Nam eiusmodi pseudo apostoli sunt operarii subdoli: transfigurantes se in apostolos christi. Et non mirum. Ipse enim sathanas transfiguratur se in angelum lucis. Non ergo magnus si ministri eius transfigurantur velut ministri iusticie quae finis erit secundum opera ipsorum. Iterum dico: ne quis me putet insipientem esse. Alioquin velut insipientem accipite me: ut et ego modicum quod gloriatur. Quod loquor non loquor secundum deum sed quasi in insipientia: in hac substantia glorie. Quia multi gloriantur secundum carnem: et ego gloriabor. Libenter enim suffertis insipientes: cum litis ipsi sapientes. Sustinetis enim si quis vos in frivritatem redigit: si quis deuorat: si quis accipit si quis extollit: si quis in facie vos cedit. Secundum ignobilitatem dico quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In qua quis audeat: in insipientia dico: aui deo et ego. Hebraei sunt et ego. Israelite sunt et ego. Semen abrae sunt et ego. Ministri christi sunt et ego. Ut minus sapiens dico: pro ego. In laboribus plurimis: in carceribus abundanti: in plagis supra modum: in mortibus frequenter. A iudeis iniquis quod dragenas vna minus accipere. Ter regis cesus sum: semel lapidatus sum: ter naufragium feci. Nocte et die in pseudo maris fui. In itineribus sepe: periculis fluminum periculis latronum: periculis ex genere: periculis ex genere: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in falsis fratribus. In labore et eruna: in vigiliis multum. In fame et siti: in ieiuniis multum. In frigore et nuditate: propter illa que extrinsecus sunt instantia mea que: tidiana: sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmus: et ego non infirmus. Quis scandalizans: et ego non vior. Si gloriari oportet que infirmitatis meae sunt gloriabor. Deo et pater domini nostri iesu christi scit qui est benedictus in secula quod non minor damasci propositus gentis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenorum ut me comprehenderet et per fenestram in spora dimissus sum per

B

C

1. Cor. 4. a. 5. 6. a. 1. 2. Cor. 3. c.

B

2. Thes. 3. b. Deutro. 28.

Actu. 9. c.

murū: et sic effugi manū ei?

XII

A

Gloriari optet: nō expedit q̄dem. Veniā autē ad visōes et reuelatiōes dñi. Scio hoīem in xp̄o añ annos q̄ttuorde cim siue i corp̄e siue extra corp̄? nescio: deus scit: raptū hmōi vsq̄ ad tertiu celū. Et scio hmōi hoīem siue i corp̄e siue extra corp̄? nescio de? scit: qm̄ raptus ē i paradisu: et audiuit arcana verba q̄ non licet hoī loqui. Pro hmōi gloriabor: p me autē nihil nisi i infirmitatib? meis. Nam et si voluero gloriari: non ero insipiēs. Veritatē em̄ dicā. Parco autē ne q̄s me existimet supra id qd̄ videt in me: aut audit aliquid ex me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me: dat? ē mihi stimul? carnis mee angel? sathane q̄ me collaphizet

B

Propt̄ qd̄ ter dñs rogauit vt discedereta me et dixit mihi Sufficit tibi gr̄a mea. Nā virtus i infirmitate pficit. Libenter igit gloriabor i infirmitatib? meis: vt inhabitet in me virtus xp̄i Propt̄ qd̄ placeo mihi i infirmitatib? meis: in contumelijs: in necessitatib? in p̄secutionib?: in angustijs p xp̄o. Cū em̄ infirmor: tūc potēs sū. Fact? sū insipiēs: vos me coegistis. Ego em̄ a vobis debui comendari. Nihil em̄ min? feci ab his q̄ sunt supra moduz apli. Tametsi nihil sū signa tñ apostolar? mei facta sunt sup vos in oī patiētia in signis et pdigijs et virtutib?. Quid ē enī qd̄ minus habuistis p̄ ceteris ecclesijs: nisi q̄ ego ipse non grauavi vos: Donate mihi hāc iniuriā. Ecce tertio b̄ parat? sum venire ad vos et non ero grauis vobis. Nō em̄ q̄ro q̄ vestra sunt s̄ vos. Nec em̄ debēt filij parētibus thesaurizare: sed parentes filijs. Ego autē libētissime impēdā et supimpendar ego ipse p animab? vestris: lz pl? vos diligens: min? diligar. Ez esto. Ego vos nō grauavi s̄ cum essem astut? dolo vos cepi. Nūquid p aliquē eorū q̄s misi ad vos circūuenti vos? Rogauit titū: et misi cū illo frat̄e. Nūquid titus vos circūuenit? Nōne eodē spū ambulauim? Nōne eisdē vestigijs? Olim putat q̄ excusē nos apud vos: Forā deo i xp̄o loquimur. Dia em̄ charissimū ppter edificationē vestrā. Timeo em̄ ne forte cū venero: nō q̄les volo inueniā vos: et ego inueniar a vob̄ q̄lem nō vultis: ne forte contentiones: emulationes: aiositates: dissenssiōes: detractiones: susurrations: inflationes: seditiōnes sint inter vos. Ne itē cū venero humiliet me de? apd̄ vos et lugeā multos ex his q̄ ante peccauerunt et non egerunt penitentiā sup imundicia et fornicatione et impudicia

Deutro. 3.

C

quā gesserunt. **E**cce tertio b̄ venio ad vos: In ore

Deutro. 17.
Mar. 18. c.

XIII

duorum vel triū testiū stabit omne verbum. **P**redixi em̄ et pdico: vt p̄s vob: et nūc ab: sens his qui ante peccauerūt et ceteris oib? qm̄ si venero itē nō parcā. An exp̄imentū q̄ritis ei? qui i meloquit xp̄s. Qui i vob nō ifirmat: s̄ potēs ē i vobis. Nā et si crucifix? ē ex infirmitate: s̄ viuuit ex virtute dei. Nam et nos infirmi sum? in illo: s̄ viuem? in eo ex virtute dei in vob. Vosmetip̄os temptate: si estis i fide: ipi vos pbate. An nō cognoscit̄ vosmetip̄os: qz xp̄s iesus i vob est? nisi forte reprobi estis. Spero autē q̄ cognoscit̄: qz nos nō sum? reprobi. Oram? autē deum vt nihil mali faciatis: non vt nos pbati parcamus: s̄ vt vos qd̄ bonū est faciatis. Nos at vt reprobi sum? Nō possum? em̄ aliqd̄ adūsus v̄tatem: s̄ p̄v̄tatem. Gaudemus em̄ qm̄ nos infirmi sum?: vos aut potētes estis. Hoc et oram?: v̄fam p̄sumationem. Ideo em̄ hec absens scribo: vt non p̄sens durius agā fm̄ p̄tatem quā dñs dedit mihi i edificationē et nō i destructionē. De cetero fr̄es gaudete: perfecti estote: exhortamini: idip̄sum sapite. **P**acē habete et de? pacis et dilectiōis erit vobiscū. Salutate iuicē i osculo sc̄to. Salutate vos oēs sancti. Gratia dñi nr̄i iesu xp̄i et charitas dei: et coicatio sancti spūs: sit cum omnibus vobis. Amen.

B

C

D

Mar. 5. a.

Expliciteplā Pauli ad Corinthios sc̄da. Incipit argumentū in eplā ad galathas. **G**alathe sūt greci. Hi verbū v̄tatis p̄mū ab ap̄lo acceperūt s̄ post discessū ei? tēptati sūt a falsis apostolis: vt in legē et circūcisionem verterent. Hos ap̄lus reuocat ad fidē v̄tatis: scribens eis ab epheso. Explicite argumentum. Incipit capitulatio eplē ad Galathas sex habētis capla. **R**edarguit ap̄ls Galathas d̄ veloce trāslatione ab euāgelio xp̄i: qd̄ tamē ap̄ls non ab hoīe accepit: nec añ suā p̄uersionē nec post: s̄ a xp̄o. Ostēdit ap̄ls circūcisionē nō esse necessariā ex approbatiōe et autoritate aliorū ap̄lorū. Et restitit ap̄ls petro q̄ videbat aliq̄lit circūcisionē palliare: p̄cludēs legalia nō esse fūada. Increpanē galathe: ac ostendēs ap̄ls imp̄fectionē legis mosaice: dicit iusticiam esse ex fide annectendo legis v̄tilitatem. Ostēdit ap̄ls cessationē legalium p̄ duas s̄litudines: iterposita galathaz ingratitudine. Inducit galathe legalia nō obſuare p̄p̄ euasione malorū. deinde ex p̄secutiōe bonorū. et distinguū op̄a carnis et spūs. Monet galathas ap̄ls ad mutuā supportationē. et p̄firmat dicta de cessatione legalium.

Mar. 5. a.

I

II

III

III

V

VI

Expliciteplā Pauli ad Corinthios sc̄da. Incipit argumentū in eplā ad galathas. Galathe sūt greci. Hi verbū v̄tatis p̄mū ab ap̄lo acceperūt s̄ post discessū ei? tēptati sūt a falsis apostolis: vt in legē et circūcisionem verterent. Hos ap̄lus reuocat ad fidē v̄tatis: scribens eis ab epheso. Explicite argumentum. Incipit capitulatio eplē ad Galathas sex habētis capla. Redarguit ap̄ls Galathas d̄ veloce trāslatione ab euāgelio xp̄i: qd̄ tamē ap̄ls non ab hoīe accepit: nec añ suā p̄uersionē nec post: s̄ a xp̄o. Ostēdit ap̄ls circūcisionē nō esse necessariā ex approbatiōe et autoritate aliorū ap̄lorū. Et restitit ap̄ls petro q̄ videbat aliq̄lit circūcisionē palliare: p̄cludēs legalia nō esse fūada. Increpanē galathe: ac ostendēs ap̄ls imp̄fectionē legis mosaice: dicit iusticiam esse ex fide annectendo legis v̄tilitatem. Ostēdit ap̄ls cessationē legalium p̄ duas s̄litudines: iterposita galathaz ingratitudine. Inducit galathe legalia nō obſuare p̄p̄ euasione malorū. deinde ex p̄secutiōe bonorū. et distinguū op̄a carnis et spūs. Monet galathas ap̄ls ad mutuā supportationē. et p̄firmat dicta de cessatione legalium.

[Marginal notes in a smaller hand, partially obscured by the binding edge.]